

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. huhtikuuta 2023
(OR. en)

8610/23

COAFR 145
CFSP/PESC 614
DEVGEN 77
COHOM 95
COHAFA 46

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Etiopia

– Neuvoston päätelmät (24. huhtikuuta 2023)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3944. istunnossaan 24. huhtikuuta 2023 hyväksymät päätelmät Etiopiasta.

Etiopia

Neuvoston päätelmät

1. Etiopia on Euroopan unionin keskeinen strateginen kumppani Afrikan sarven ja Punaisenmeren alueella ja laajemmin koko Afrikan mantereella. EU arvostaa pitkäaikaista, tiivistä ja monia aloja kattavaa yhteistyötä ja vuoropuhelua Etiopian hallituksen kanssa. Pohjois-Etiopian konfliktin ratkaisun myötä EU odottaa suhteiden normalisointia Etiopian kanssa ja on valmis tukemaan maan etenemistä kohti kestävästä rauhaa.
2. EU toistaa antavansa täyden tukensa Etiopian hallituksen ja Tigrayn kansan vapautusrintaman (TPLF) 2. marraskuuta 2022 tekemälle sopimukselle kestävästä rauhasta ja vihollisuuksien pysyvästä lopettamisesta. EU antaa tunnustusta molempien osapuolten osoittamalle jatkuvalla sitoutumiselle ja on tyytyväinen sopimuksen täytäntöönpanon merkittävään edistymiseen, erityisesti aseiden vaientamiseen, humanitaarisen avun perillepääsyn helpottamiseen, kansallisen sopeutuskomission perustamiseen aseistariisuntaa, demobilisaatiota ja yhteiskuntaan sopeuttamista (DDR-toimintaa) varten, Afrikan unionin valvonta-, seuranta- ja todentamisoperaation (AU MVCN) perustamiseen, TPLF:n poistamiseen terroristijärjestöjen listalta, julkisten palvelujen palauttamiseen tähtäävien toimien edistymiseen ja Tigrayn väliaikaisen hallinnon nimittämiseen sekä käynnissä olevaan siirtymäkauden oikeusjärjestelyjä koskevan kansallisen politiikan kehittämiseen.

3. Sopimuksen keskeisenä sisältönä on vihostuuksien täydellinen lopettaminen, humanitaarisen avun esteetön pääsy alueelle sekä vastuuvollisuus ihmisoikeusloukkauksista ja -rikkomuksista. Nämä ovat myös olleet ja ovat edelleen EU:n keskeisiä prioriteetteja. Kun sopimus pannaan täytäntöön kestäväällä tavalla, EU käynnistää vaiheittain uudelleen täysimittaisen ja vahvistetun strategisen toimintaohjelman¹ Etiopian kanssa. EU odottaa kiinnostuneena kaikki asianmukaiset tasot kattavan poliittisen vuoropuhelun elvyttämistä Etiopian hallituksen kanssa sekä alakohtaisten vuoropuhelujen käynnistämistä uudelleen. Suorempi ja säännöllisempi sitoutuminen ja yhteistyö mahdollistavat vahvemman kumppanuuden.
4. EU on valmis käynnistämään uudelleen säännöllisen suuntaa-antavan monivuotisen ohjelmansa tukeakseen kaikkialla Etiopiassa niiden toimien edistymistä, jotka tähtäävät rauhanomaiseen konfliktinratkaisuun, sovintoon, vakauttamiseen ja elpymiseen sekä makrotaloudellisen vakauden lujittamiseen. Se kannustaa myös voimakkaasti kansainvälisiä rahoituslaitoksia tukemaan Etiopian hallitusta maan kriittisen taloustilanteen korjaamisessa sen talousuudistusohjelman avulla sekä velkojamaita pyrkimään siihen, että velkojen uudelleenjärjestelyprosessi saadaan nopeasti päätökseen yhteisen kehyksen avulla.

¹ Etiopian pääministerin ja Euroopan komission puheenjohtajan 14. kesäkuuta 2016 allekirjoittama *yhteinen julistus EU:n ja Etiopian strategisesta toimintaohjelmasta*.

5. Vastuuvellisuus ja siirtymäkauden oikeusjärjestelyt ovat kestävän rauhan ja sovinnon selkäranka. EU on tyytyväinen siirtymäkauden oikeusjärjestelyjä koskevaan vihreään kirjaan² ja kannustaa Etiopian hallitusta jatkamaan konkreettisia toimia siinä esitettyjen vaihtoehtojen edistämiseksi kansainvälisten ihmisoikeussäntöjen ja -normien mukaisesti ja kansainvälisen toimijan, kuten YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston, tuella. Kaikki osapuolet ovat syyllistyneet ihmisoikeusloukkauksiin ja -rikkomuksiin sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja kansainvälisen pakolaisoikeuden loukkauksiin, ja niitä koskevan riippumattoman, avoimen ja puolueettoman tutkinnan järjestäminen on sekä kiireellistä että välttämätöntä. EU pitää erityisen valitettavana konfliktiin liittyvää seksuaalista ja sukupuolistunutta väkivaltaa, jonka määrä on ollut järkyttävä. EU korostaa, että kiireellisimmissä tapauksissa on ensisijaista varmistaa oikeudellisten menettelyjen välitön käynnistäminen ja varmistaa todisteiden säilyttäminen tulevia syytetoimia varten. Se on tyytyväinen Etiopian ihmisoikeuskomission ja YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston yhteistyöhön ja on valmis tukemaan sitä, kuten tarvittaessa myös muiden asiaankuuluvien elinten kanssa tehtävää yhteistyötä. EU kehottaa TPLF:ää ja Tigrayn väliaikaishallintoa toimimaan avoimesti ja aktiivisesti kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa. Se odottaa kiinnostuneena Etiopiaa käsittelevän kansainvälisen ihmisoikeusasiantuntijoiden komitean (ICHREE) loppuraporttia, joka on määrä esittää ihmisoikeusneuvoston 54. istunnossa Genevessä. Lopuksi EU on valmis tukemaan siirtymäkauden oikeusjärjestelyjä ja vastuuvellisuutta koskevaa prosessia.
6. EU ilmaisee solidaarisuutensa Etiopian kansalle sekä Pohjois-Etiopian konfliktin dramaattisista humanitaarisista, taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista kärsineille ja heidän perheilleen. EU on tyytyväinen siihen, että humanitaarisen avun pääsy useimmille konfliktialueille Pohjois-Etiopiassa on viime aikoina parantunut. Kuitenkin myös maan muissa osissa on ankarasta kuivuudesta ja muista kriiseistä johtuvia mittavia humanitaarisia tarpeita, jotka edellyttävät asianmukaisia ja hyvin koordinoituja toimia. Avun lisääminen, rahoittaminen ja toimittaminen sitä tarvitseville, myös vaikeasti saavutettavilla alueilla, on edelleen välitön ja kiireellinen prioriteetti. EU tukee jatkossakin humanitaarisen avun rahoittamista ja toimittamista. Edelleenkin on olennaisen tärkeää varmistaa, että humanitaariset työntekijät voivat toimia turvallisesti.

² [Etiopian siirtymäkauden oikeusjärjestelyjä koskevat toimintavaihtoehdot](#), jotka toimitettiin sidosryhmien kuulemista varten tammikuussa 2023.

7. Etiopian yleinen vakaus, suvereniteetti ja alueellinen koskemattomuus sekä rauhanomainen kehitys ovat olennaisen tärkeitä maan, koko alueen ja EU:n kannalta. Kestävän rauhan varmistamiseksi EU suhtautuu myönteisesti siihen, että ulkomaisten joukkojen vetäytymisestä Etiopian alueelta on päästy sopimukseen. EU pitää rohkaisevana kansallisen sopeutuskomission perustamista ja on valmis tarjoamaan asiantuntemustaan ja tukeaan osallistavalle ja avoimelle DDR-prosessille. EU on myös valmis avustamaan AU:ta MVC:n laajentamisessa ja lujittamisessa.
8. EU panee tyytyväisenä merkille lisäponnistelut, joilla pyritään realisoimaan nopeasti rauhan tuoma konkreettinen hyöty kaikille katastrofin koettelimille väestöryhmille, sekä osallistavien, uskottavien, vapaiden ja oikeudenmukaisten aluevaalien järjestämisen Tigrayssa väliaikaishallintoa seuraavan aluehallituksen muodostamiseksi.
9. EU ilmaisee vakavan huolensa jännitteiden lisääntymisestä, väitetyistä ihmisoikeusloukkauksista ja -rikkomuksista sekä väkivallasta maan eri osissa, kuten Oromiassa ja Amharassa. EU kannustaa tilanteen pikaiseen rauhoittamiseen ja vuoropuheluun kestävän rauhan ja vakauden saavuttamiseksi poliittisin ja demokraattisin keinoin. EU kannustaa Etiopian hallitusta jatkamaan työtä kohti avointa, osallistavaa, kattavaa ja ihmiskeskeistä kansallista vuoropuheluprosessia. EU tukee sellaisten olosuhteiden luomista, joilla varmistetaan kaikkien keskeisten sidosryhmien, myös naisten ja nuorten, täysimääräinen, toimiva ja merkityksellinen osallistuminen erityisesti sananvapauden, tiedotusvälineiden vapauden ja kansalaisyhteiskunnan kautta.
10. EU vahvistaa Afrikan sarvea koskevan EU:n strategian (2021) mukaisesti tekemänsä sitoumukset ja tunnustaa Etiopian strategisen roolin rauhaan, turvallisuuteen ja taloudelliseen yhdentymiseen liittyvissä asioissa Afrikan sarven ja Punaisenmeren alueella. Maailmanlaajuisten haasteiden kasvaessa tarvitaan yhteisiä ja koordinoituja toimia, oli kyse sitten YK:n peruskirjan periaatteiden noudattamisesta, monenvälisyyden edistämisestä, ilmastonmuutoksesta, ympäristön pilaantumisesta, talouden elpymisestä, kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisesta tai energia- ja elintarviketurvakriiseistä. Samalla EU korostaa EU:n Global Gateway -aloitteen ja Afrikan sarvea koskevan aloitteen mahdollisuuksia keinoina tukea älykästä ja kestävää vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta, yhteenliitettävyyttä ja talouskasvua molemminpuolisen edun mukaisesti ja aidon kumppanuuden hengessä.

11. EU kannustaa kaikkia kansainvälisiä kumppaneita jatkamaan koordinoitusti rauhanprosessin tukemista. EU pitää tiiviisti yhteyttä Etiopian hallitukseen ja samanmielisiin alueellisiin ja kansainvälisiin kumppaneihin muun muassa Afrikan sarven alueelle nimitetyn EU:n erityisedustajan kautta ja yhdessä jäsenvaltioiden kanssa, ja tavoitteena on tukea yhteisin toimin kestävän rauhan saavuttamista Etiopiassa.
